

Kinderopvang *Oost-Souburg* **De Zoete Inval**

1 Voorwoord

Wij zijn Anytsa de Pagter en Miranda Kwakkelaar. In 2010 hebben wij ons kinderdagverblijf geopend en dit jaar vieren we ons tienjarig bestaan! In 2013 hebben wij onze diensten uitgebreid met een gastouderbureau. Anytsa heeft jaren als franchise gastouder gewerkt en Miranda als verpleegkundige.

In dit beleidsplan laten wij u kennis maken met het pedagogische beleid van kinderdagverblijf De Zoete Inval. Onze visie staat centraal. Hierin beschrijven wij hoe wij kleinschalige vaste dagopvang aanbieden aan kinderen van nul tot vier jaar binnen één groep. Voor kinderen vanaf drie jaar bieden wij binnen de bestaande stamgroep een apart Peuter project aan waaraan zij dagelijks kunnen deelnemen om zich zo voor te kunnen bereiden op de basisschool. Ons kinderdagverblijf biedt opvang aan in een grote, veilige ruimte waar duurzame voeding en levensmiddelen worden gebruikt. Wij bieden vaste opvangdagen aan en onze medewerkers werken ook op vaste dagen. Naast onze visie werken wij aan de hand van de kwaliteitsmaatregelen van de nieuwe Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) per 1 januari 2018. In bijlage 5 beschrijven wij ons beleid ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Vanaf 2019 werken wij met de vernieuwde Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Mocht u vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit schrijven, dan horen wij dat graag. Via de Oudercommissie kunt u een bijdrage leveren en meedenken over het pedagogisch beleid en andere inhoudelijke onderwerpen. Minimaal één keer per jaar herzien wij dit plan zodat alle ontwikkelingen en veranderingen actueel blijven.

Anytsa de Pagter en Miranda Kwakkelaar
April 2020

2 Samenvatting

Kinderdagverblijf De Zoete Inval werkt met een pedagogisch beleid. In dit beleid staat de visie van De Zoete Inval centraal. Het doel van De Zoete Inval is om een verantwoorde kinderopvang te bieden die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind. De Zoete Inval doet dit door het creëren van een veilige, vertrouwde en gezonde omgeving waarin de kinderen zichzelf kunnen en mogen zijn. Dit in nauwe samenwerking met de ouders.

Vanwege de kleinschaligheid hebben de (pedagogisch) medewerkers de mogelijkheid om zowel in een kleine groep als individueel met een kind te werken. Dit zorgt ervoor dat zij oog hebben voor het individuele kind. De pedagogisch medewerkers hebben veel ervaring en zijn goed op de hoogte van de verschillende ontwikkelingsgebieden. Bij het begeleiden van de kinderen sluiten zij aan bij het ontwikkelingsgebied van de kinderen, zodat de kinderen zich op hun eigen tempo kunnen ontplooiën.

Kálló en Balog (2012) citeren pedagoog E. Pikler (1902-1984), die gelooft dat het vrije, zelfstandige spel, zonder sturende hulp van de verzorgster, een belangrijke basis biedt voor de ontwikkeling van het kind. Dat geldt alleen als de omgeving bijdraagt aan zijn ontwikkeling en als het kind ook zonder deelname van de volwassene actief bezig is.

Bij De Zoete Inval nodigen de ruimtes binnen en buiten de kinderen uit tot spelen en ontdekken vanwege hun indeling en inrichting. Door de aparte speelhoeken, waaronder een ruime babyhoek, kunnen de kinderen ervoor kiezen om zowel samen als alleen te spelen. Omdat het speelgoed op kindhoogte staat, kunnen de kinderen zelf kiezen waar ze mee gaan spelen.

Van Keulen (2014) geeft aan dat een goed dagritme het ontwikkelen, leren en spelen van kinderen ondersteunt. De Zoete Inval hanteert een vast dagritme. Door het volgen van een terugkerend dagprogramma wordt de dagindeling voor de kinderen duidelijk en herkenbaar. Dat geeft houvast aan hen en is bevorderlijk voor het pedagogisch klimaat. Het dagritme heeft een goede balans tussen rust en activiteit, structuur en flexibiliteit (zie Bijlage 1).

De Zoete Inval gebruikt vijf hoofddoelen als leidraad voor het pedagogisch denken en handelen. Deze hoofddoelen zijn geformuleerd in de Wet IKK en door Singer en Kleerekoper (2010) uitgebreid beschreven in het boek 'Pedagogisch kader kindercentra voor kinderen van 0 tot 4 jaar'.

- 1) Bieden van fysieke en emotionele veiligheid;
- 2) Bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen;
- 3) Bevorderen van de sociale competentie van kinderen;
- 4) Socialisatie door overdracht van waarden en normen;
- 5) Samenwerken met ouders.

In dit pedagogisch beleidsplan zullen deze doelen verder worden uitgelegd en kunt u lezen hoe wij die naar de praktijk vertalen.

* Voor de leesbaarheid gebruiken wij in dit pedagogisch beleidsplan 'ouders' wanneer wij ouders/ verzorgers bedoelen. Ook wordt er gesproken over 'zij' als het om (pedagogisch) medewerkers gaat en wanneer er wordt gesproken over een kind gebeurd dit in de 'hij'-vorm.

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Interne en externe omgevingsanalyse	5
Visie	6
Pedagogische hoofddoelen	7 -9
Observeren, registreren en signaleren	10
Interactievaardigheden	11-12
Kwaliteitsontwikkeling	13
Literatuurlijst	14
Bijlage 1: Dagindeling	15
Bijlage 2: Interne omgevingsanalyse	16-17
Bijlage 3: Externe omgevingsanalyse	18
Bijlage 4: Jaar-actieplan 2020	19
Bijlage 5: Beleid veiligheid en gezondheid	20-25

1 Inleiding

Kinderopvang De Zoete Inval bestaat uit een kinderdagverblijf en een gastouderbureau. Het kinderdagverblijf biedt kleinschalige dagopvang aan kinderen van nul tot vier jaar. Dit gebeurt in één verticale groep van maximaal 16 kinderen. Iedere peuter verlaat minimaal één keer per week de bestaande stamgroep, zodat hij zich in een apart peuterlokaal met andere peuters alvast een beetje voor kan bereiden op de basisschool.

De Zoete Inval biedt zowel letterlijk als figuurlijk veel ruimte voor het individuele kind. 'Letterlijk' vanwege de grote (speel)ruimtes en 'figuurlijk' door de kinderen de ruimte te geven om allerlei ervaringen op te doen.

In dit pedagogisch beleidsplan staat de visie van de Zoete Inval centraal. Met dit beleidsplan laat De Zoete Inval aan (toekomstige) ouders en medewerkers zien waar het voor staat, wat de (pedagogisch) medewerkers doen en waarom zij het zo doen. De Zoete Inval is geïnspireerd door de uitgangspunten van verschillende pedagogen en psychologen omdat zij het kind centraal stellen:

Emmi Pikler: "Het is van wezenlijk belang dat het kind zoveel mogelijk dingen zelf ontdekt. Als wij hem helpen bij het oplossen van elk(e) taak of probleem, beroven we hem juist van datgene wat voor zijn geestelijke ontwikkeling het belangrijkste is" (Kalio *et al.*, 2012, p.7).

Janusz Korczak (1878-1942): "Aan de basis van het pedagogisch handelen, ligt het zien met je hart" (<http://korczak.nl/stichting/quote/>).

Loris Malaguzzi (1920-1994): "Het kind heeft honderd talen, honderd handen, honderd gedachten, honderd manieren van denken, van spelen, van spreken" (Edwards, Gandini & Forman, 1998, p.9).

Thomas Gordon (1918-2002): "Het belangrijkste dat men met het uitdrukken van acceptatie kan bereiken, is dat het kind diep vanbinnen voelt dat men van hem houdt" (Gordon, 2014, p.39).

Het pedagogisch beleidsplan wordt gebruikt als uitgangspunt voor het pedagogisch handelen. Ook is het een toetsingsinstrument om de kwaliteit en de continuïteit te handhaven. Het wordt regelmatig besproken in het team en met de Oudercommissie. Minimaal één keer per jaar wordt het beleidsplan herzien zodat het actueel blijft en aansluit bij nieuwe regelgeving, inzichten en ontwikkelingen.

Omdat dagopvang op een kinderdagverblijf en dagopvang bij een gastouder twee verschillende soorten opvang zijn, is er gekozen om voor zowel het kinderdagverblijf als de gastouderopvang een apart pedagogisch beleidsplan te maken.

Interne omgevingsanalyse

De interne omgevingsanalyse van Kinderdagverblijf De Zoete Inval bestaat uit de volgende factoren:

- 1) Visie
- 2) Medewerkers
- 3) Opvangkinderen
- 4) Ouders
- 5) Gebouw
- 6) Samenwerkingsverbanden

In Bijlage 2 vindt u de uitgebreide toelichting hierop.

Externe omgevingsanalyse

Kinderdagverblijf De Zoete Inval is gevestigd in Oost-Souburg. Dit is een groot dorp en hoort bij de gemeente Vlissingen in de provincie Zeeland. Naast De Zoete Inval is er nog één ander kinderdagverblijf in het dorp en meerdere gastouders.

In Bijlage 3 vindt u meer informatie over de externe omgevingsfactoren.

Visie

De Zoete Inval heeft affiniteit met de humanistische benadering omdat die zich focust op de gehele, unieke mens en ervan overtuigd is dat de mens een aangeboren behoefte heeft aan groei en zelfontplooiing (Becker, 2018). Dit betekent dat er bij de begeleiding van de kinderen rekening wordt gehouden met de individuele behoeften van ieder kind. Daarbij krijgt het kind de ruimte zich te ontwikkelen op zijn eigen tempo. Het is de taak van de (pedagogisch) medewerkers om het kind daarbij te helpen en te begeleiden door zoveel mogelijk belemmeringen weg te nemen.

Becker (2018) beschrijft de behoeftenhiërarchie van klinisch psycholoog A. Maslow (1908-1970), die beweerde dat zelfverwerkelijking pas wordt bereikt als een aantal andere behoeften van de mens eerst zijn bevredigd. Daarom is het belangrijk om eerst te voldoen aan de primaire behoeften van het kind. Dat doen de (pedagogisch) medewerkers onder andere door:

- 1) Lichamelijke behoeften: het voedingsbeleid en het creëren van rustmomenten;
- 2) Behoeftte aan veiligheid: het dagprogramma, persoonlijke aandacht voor het kind en vaste (pedagogisch) medewerkers op de groep;
- 3) Behoeftte aan liefde: accepteren van het kind zoals het is en het begeleiden van sociale contacten met andere kinderen;
- 4) Behoeftte aan eigenwaarde: respecteren van de eigenheid van het kind en het stimuleren van de zelfredzaamheid.

De pedagogisch medewerkers houden bij hun begeleiding rekening met de ontwikkelingsfase waar het kind in zit, zodat het op zijn eigen tempo kan 'groeien'. Zij maken gebruik van de interesses van de kinderen zelf bij het stimuleren van ontwikkelingsgebieden, bijvoorbeeld door het aanbieden van een legpuzzel van een brandweerauto voor een kind dat van voertuigen houdt.

De Zoete Inval hecht belang aan het leren kennen van de ouders; van hun opvattingen, culturele achtergrond en opvoedideeën. De pedagogisch medewerkers en de ouders bespreken samen hun ervaringen en opvattingen met betrekking tot de opvoeding van het kind. Zo kan de begeleiding goed op elkaar worden afgestemd.

Vanwege de kleinschaligheid van De Zoete Inval is er de mogelijkheid om zowel in een kleine groep als individueel met een kind te werken. Dit zorgt ervoor dat er oog is voor de verschillende stadia die een kind doorloopt. De pedagogisch medewerker kan het kind vervolgens stimuleren op de vlakken waar het op dat moment actief mee bezig is, of juist extra aandacht geven aan ontwikkelingsgebieden waar het meer moeite mee heeft.

Een belangrijk aspect van de Reggio-Emilia pedagogiek is de continuïteit in de groepsleidster/kind relatie. Omdat groepsleidsters drie jaar achtereen bij dezelfde kinderen blijven, leren ze elkaar bijna even goed kennen als de leden van een uitgebreid gezin (Edwards *et al.*, 1998). De Zoete Inval biedt opvang aan kinderen van nul tot vier jaar in één heterogene groep, omdat dat het beste aansluit bij de thuissituatie. Er wordt gewerkt met een klein, vast team, waardoor de (pedagogisch) medewerkers het kind en de ouder(s) tijdens de, maximaal vier, opvangjaren goed leren kennen. Omdat De Zoete Inval geen flexibele opvang aanbiedt, zien de kinderen meestal dezelfde kinderen en medewerkers. Dit is een goede basis om vertrouwen op te bouwen en veiligheid te bieden aan het kind. Doordat het kind zich veilig voelt kan het zichzelf zijn en zich optimaal ontplooiën. Kinderen worden geaccepteerd zoals ze zijn. Het individuele kind is de basis van ons handelen.

Pedagogische hoofddoelen

De kwaliteitseisen in de Wet Kinderopvang zijn gebaseerd op de vier basisdoelen van professor M. Riksen-Walraven (1949), welke ze heeft beschreven in haar oratiereeks 'Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang' (Riksen-Walraven, 2000). In navolging van Singer *et al.* (2010) voegt De Zoete Inval er een vijfde doel aan toe. Deze vijf hoofddoelen worden bij De Zoete Inval gebruikt als leidraad voor het pedagogisch denken en handelen.

Dit zijn die vijf hoofddoelen:

- 1) Bieden van fysieke en emotionele veiligheid;
- 2) Bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen;
- 3) Bevorderen van de sociale competentie van kinderen;
- 4) Socialisatie door overdracht van waarden en normen;
- 5) Samenwerken met ouders.

Toelichting op die doelen:

1) Bieden van emotionele veiligheid:

Wanneer een kind zich veilig voelt, kan het de wereld aan en durft de omgeving te gaan verkennen en te ontdekken. Omdat zowel de kinderen als de (pedagogisch) medewerkers bij De Zoete Inval op vaste dagen komen, kan het kind een emotionele band opbouwen met de (pedagogisch) medewerkers en speelgenoten. Het kind gebruikt hen als veilige basis om de omgeving te verkennen en zoekt bij hen bescherming en troost. De sensitieve houding van onze (pedagogisch) medewerkers zorgt voor een gevoel van vertrouwen, waardoor het kind zich veilig kan hechten.

Het terugkerende dagprogramma en de duidelijke regels geven houvast aan het kind waardoor het weet waar het aan toe is en wat er van hem verwacht wordt. Dit zorgt voor een positief pedagogisch klimaat waarin het kind zich veilig kan en mag ontwikkelen op zijn eigen tempo.

Bieden van fysieke veiligheid:

De indeling en inrichting van onze ruimtes binnen en buiten nodigen kinderen uit tot spelen en ontdekken. Daarbij wordt er rekening gehouden met het feit dat een kind zowel samen als alleen kan spelen (verschillende speelhoeken) en dat het speelgoed op kindhoogte staat, zodat het zelf kan kiezen waar het mee gaat spelen. Natuurlijk is er rekening gehouden met de fysieke veiligheid bij de inrichting van onze ruimtes.

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een geldig certificaat Eerste Hulp Aan Kinderen en Bedrijfshulpverlening. Daarnaast heeft De Zoete Inval een 'Beleid veiligheid en gezondheid' opgesteld (zie Bijlage 4), waar onder andere de 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld' deel van uitmaakt.

2) Bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen:

Eigenschappen zoals zelfvertrouwen, creativiteit en zelfstandigheid zijn persoonlijke competenties. Het is belangrijk om deze competenties als kind al te ontwikkelen om later goed mee te kunnen doen in de maatschappij. Dit gebeurt veelal spelenderwijs.

De Zoete Inval maakt onderscheid in vijf competentiegebieden:

- Sociaal - emotionele competentie: in groepsverband kan het kind relaties opbouwen met andere kinderen en volwassenen. Het leert om te gaan met anderen en ziet wat zijn gedrag voor invloed heeft op hen. Ook leert het omgaan met gevoelens van zichzelf;

- Cognitieve competentie: kinderen willen de wereld om hen heen begrijpen. Dit doen ze door nieuwe ervaringen op te doen. Belangrijk daarbij zijn onder andere taal en het gebruiken van de zintuigen;
- Communicatieve competentie: het gaat hierbij om zowel verbale als non-verbale communicatie. Zelfs een baby kan zich al verstaanbaar maken door onder andere geluiden, oogbewegingen en gebaren. Naar mate het kind ouder wordt, breidt de taal zich verder uit;
- Motorisch - zintuiglijke competentie: kinderen maken een grote ontwikkeling door in de leeftijdsfase van nul tot vier jaar. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in grove en fijne motoriek. Van een totaal afhankelijke baby ontwikkelen ze zich tot peuters die steeds meer zelf kunnen doen;
- Creatief - beeldende competentie: kinderen leren zich te uiten door onder andere dans, muziek, tekenen en kleien. Dit is belangrijk voor hun emotionele expressie, maar vergroot ook het probleemoplossend vermogen van het kind.

Door regelmatig individueel of in kleine groepjes met het kind te werken, hebben de pedagogisch medewerkers meer zicht op het 'kunnen' van een kind. Zij bevorderen de persoonlijke competenties onder andere door:

- het aanbieden van activiteiten en spelmaterialen die aansluiten bij de leeftijd, interesses en ontwikkelingsfase van het kind. Hierbij letten de pedagogisch medewerkers erop dat een kind niet overvraagd wordt, maar ook niet te weinig wordt uitgedaagd;
- het stimuleren van zelfredzaamheid door bijvoorbeeld het kind zelf zijn schoenen aan te laten doen of het te laten helpen bij het afruimen van de tafel;
- het kind zich te laten uiten in zijn spel. Daarom is er in het dagprogramma van De Zoete Inval veel tijd ingepland voor vrij spel, zowel binnen als buiten.

3) Bevorderen van de sociale competentie van kinderen:

Het begrip 'sociale competenties' omvat sociale kennis en vaardigheden. De interactie met leeftijdsgenoten biedt kinderen een leeromgeving waarin zij sociale competenties kunnen opdoen (Oomen, Walraven & Hulsén, 2009). De pedagogisch medewerkers begeleiden de interactie tussen de kinderen op een positieve manier. In de verticale groep (nul tot vier jaar) leren de kinderen onder andere samenwerken, rekening houden met elkaar, naar elkaar luisteren en omgaan met conflicten.

4) Socialisatie door overdracht van waarden en normen:

De Zoete Inval vindt het belangrijk dat kinderen de waarden en normen leren kennen van de samenleving waarin zij leven. Naast de cultuur, regels en gewoontes van het eigen gezin komen de kinderen op het kinderdagverblijf in aanraking met andere culturen, regels en gewoontes. Gedurende hun tijd op het kinderdagverblijf leren de kinderen ook omgaan met de gewoontes en regels in een groep, welke soms anders zijn dan thuis.

De (pedagogisch) medewerkers hebben een voorbeeldfunctie bij het overdragen van waarden en normen. Spelenderwijs leren de kinderen de waarden en normen zoals op je beurt wachten, respect hebben voor elkaar en je omgeving.

5) Samenwerken met ouders:

De Zoete Inval vindt het belangrijk dat de (pedagogisch) medewerkers een goede relatie opbouwen met de ouders van de kinderen. Door zoveel mogelijk de thuissituatie en de opvangsituatie op elkaar af te stemmen, voelt een kind zich veiliger en kan het zich beter ontwikkelen.

Ieder kind heeft een mentor. De mentor werkt minimaal op één vaste opvangdag van het kind en zal de ontwikkeling van het kind volgen. Zij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de observaties en bespreekt de bijzonderheden met het team tijdens elk werkoverleg.

De ouders weten bij de aanvang van de opvang wie de mentor is van hun kind. De mentor plant de oudergesprekken en is aanspreekpunt in de communicatie naar de basisschool als het kind vier jaar wordt. De mentor van het kind is het eerste aanspreekpunt voor ouders, maar natuurlijk kunnen zij ook bij de andere pedagogisch medewerkers terecht voor hun vragen en/ of opmerkingen.

Voordat de opvang start, hebben de ouders een gesprek met een pedagogisch medewerker over allerlei dingen die belangrijk zijn om te weten over het kind (voedingsschema, slaapritme, bedritueel, allergieën enzovoorts). Deze bijzonderheden worden genoteerd in het kinddossier, op de daglijst en in een heen-en-weer schriftje.

Ieder kind krijgt een heen-en-weer schriftje waarin wordt beschreven hoe de opvangdag is verlopen, zodat de ouders thuis kunnen lezen wat hun kind die dag allemaal heeft beleefd. Ouders kunnen hier ook zelf dingen in schrijven die ze belangrijk vinden om door te geven. Natuurlijk hechten de pedagogisch medewerkers veel waarde aan de dagelijkse contactmomenten bij het brengen en ophalen van het kind, maar het heen-en-weer schriftje is een fijne aanvulling daarop. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de telefoon en e-mail om de ouders op de hoogte te houden van allerlei zaken en/ of om foto's door te sturen.

De Zoete Inval heeft een actieve Oudercommissie die ten minste vier keer per jaar bij elkaar komt en meedenkt over het beleid. Zij helpen ook bij het organiseren van allerlei activiteiten, zoals een spelletjesochtend of speeltuinmiddag.

Jaarlijks wordt aan de ouders gevraagd of zij een tevredenheidsonderzoek in willen vullen. Daarbij kunnen ze aangeven waar ze tevreden over zijn en welke tips en/ of verbeterpunten zij hebben. De uitslag van het tevredenheidsonderzoek wordt meegenomen bij het bepalen van het beleid.

Observeren, registreren en signaleren

Berding (2005) stelt dat observeren een belangrijk opvoedingsmiddel is in de pedagogiek van J. Korczak. Het goed bijhouden van observaties, over een wat langere tijd, kan namelijk helpen een beter beeld van het kind te krijgen.

De pedagogisch medewerkers van De Zoete Inval houden het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen goed in de gaten en kunnen zo tijdig eventuele problemen signaleren. Zij observeren de kinderen dagelijks. De mentor van ieder kind volgt met extra aandacht de ontwikkeling van het kind. Iedere zes weken is er een werkoverleg met alle pedagogisch medewerkers en mentoren. Tijdens dat werkoverleg worden bijzonderheden en eventuele zorgen met betrekking tot de kinderen besproken. Er wordt dan ook gekeken of en hoe er moet worden gehandeld.

Om het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen in kaart te brengen, gebruiken de pedagogisch medewerkers van de Zoete Inval de observatie- en registratiemethode 'Kijk! 0 - 4 jaar' (Van Den Bosch & Duvekot-Bimmel, 2017). Hierdoor krijgen zij zicht op het verloop van de ontwikkeling en kunnen zij hun handelen richten op het doelgericht stimuleren van die ontwikkeling. Daarnaast wordt deze methode gebruikt om al vroeg ontwikkelingsrisico's, ontwikkelings- en/ of opvoedingsproblemen te signaleren. De pedagogisch medewerkers zijn geschoold in deze observatiemethode en hebben een certificaat van V-versterk.

Met de Kijk! methode kunnen de pedagogisch medewerkers het ontwikkelingsverloop van de kinderen over een langere tijd observeren en registreren. Er wordt gekeken naar de achtergronden van het kind, bepaalde basiskenmerken (gericht op het welzijn van het kind) en de volgende ontwikkelingslijnen:

Voor kinderen van nul tot vier jaar:

- omgaan met zichzelf;
- omgaan met anderen;
- spraak- en taalontwikkeling;
- grove motoriek;
- fijne motoriek;
- cognitieve ontwikkeling.

Voor kinderen van twee tot vier jaar:

- zelfredzaamheid;
- spelontwikkeling;
- tekenontwikkeling;
- ontluikende geletterdheid;
- ontluikende gecijferdheid.

De Zoete Inval streeft ernaar om alle kinderen gericht te observeren rond hun tweede verjaardag en net voordat ze naar de basisschool gaan. Wanneer de pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over een kind, zullen zij het kind (in overleg met de ouders) vaker observeren. De bevindingen van de observatie worden met de ouders besproken door middel van een 'warme' overdracht, zodat er geen misverstanden ontstaan over de resultaten van de observatie.

Naast de Kijk! methode voor kinderen van 0 - 4 jaar is er ook een uitgave voor de groepen 1 en 2 van de basisschool. Deze wordt gebruikt in de basisscholen in onze omgeving, wat bevorderlijk is voor de doorgaande lijn van kinderdagverblijf naar basisschool. 10

Interactievaardigheden

De pedagogisch medewerkers van De Zoete Inval zijn goed opgeleid en voldoen aan de eisen die de Wet Kinderopvang voorschrijft. Op de groep zorgen zij voor een vertrouwde en stimulerende sfeer, waardoor de kinderen zich optimaal kunnen ontplooiën. Hiervoor zijn de onderstaande zes interactievaardigheden van groot belang:

- 1) Sensitieve responsiviteit;
- 2) Respect voor de autonomie;
- 3) Structureren en grenzen stellen;
- 4) Praten en uitleggen;
- 5) Begeleiden van interacties tussen de kinderen;
- 6) Ontwikkelingsstimulering.

Toelichting op die interactievaardigheden:

1) Sensitieve responsiviteit:

De pedagogisch medewerkers zijn alert op de verbale en non-verbale signalen die de kinderen geven. Zij observeren hen de hele dag en reageren adequaat op die (non) verbale signalen. Hierdoor voelen de kinderen dat ze worden gezien en gewaardeerd.

Praktijkvoorbeeld: boven de commode hangt een mobile en tijdens het verschonen blaast de pedagogisch medewerker daartegen om die te laten bewegen. Anna van 10 maanden zwaait met haar armen en kijkt van de mobile naar de pedagogisch medewerker. Die vraagt: "Vind je het leuk als de dieren bewegen Anna? Zal ik het nog eens doen? ". En dan blaast de pedagogisch medewerker weer tegen de mobile en wacht de reactie van Anna af.

2) Respect voor de autonomie:

Berding (2005) stelt dat respect centraal staat in de pedagogiek van J. Korczak. Volgens hem bedoelt Korczak daarmee dat iedereen het recht heeft er te zijn en te zijn zoals hij is en wie hij is. De pedagogisch medewerkers van De Zoete Inval hebben respect voor alle kinderen en hun verschillende karakters. Zij geven hen de ruimte om zichzelf te zijn en stimuleren hen om zelf dingen te doen en uit te proberen.

Praktijkvoorbeeld: Op tafel staan verf en verschillende materialen. Daan van 3 jaar ziet dat en vraagt of hij mag verven. De pedagogisch medewerker laat hem op de bank klimmen en 2 kleuren uitkiezen. Daarna vertelt ze dat hij een schort krijgt zodat zijn kleren schoon blijven en kan hij aan de slag met verf, kwast, sponsjes en/ of zijn handen. De keuze is aan hem.

3) Structureren en grenzen stellen:

De pedagogisch medewerkers van De Zoete Inval zorgen er op een goede manier voor dat de kinderen weten waar ze aan toe zijn. Hierdoor weten de kinderen wat er gaat gebeuren en wat er van hen verwacht wordt. Dit verhoogt hun gevoel van veiligheid.

Praktijkvoorbeeld: Naomi van 13 maanden kruipt met een auto naar de tafel en rijdt met de auto er overheen. De pedagogisch medewerker gaat naar haar toe en zegt: "Wat kan jij goed met de auto rijden Naomi, maar aan deze tafel zijn kinderen aan het puzzelen. Straks rij je nog met je auto over de puzzels heen en dan gaan ze misschien kapot. Je kunt beter met de auto over het verkeerskleed rijden, kom maar mee!" Dan brengt de pedagogisch medewerker zowel Naomi als de auto terug naar de speelhoek met het verkeerskleed.

4) Praten en uitleggen:

"Communicatie wordt bevorderd door het vermijden van blokkades in de communicatie, door passief luisteren (zwijgen, volgen, deuropeners) en vooral door actief luisteren" (Gordon, 2005, p.84). Door veel tegen en (vooral) met de kinderen te praten en uitleg te geven, leren de kinderen de wereld om hen heen begrijpen. De pedagogisch medewerkers van De Zoete Inval communiceren de hele dag met de kinderen, zowel verbaal als non-verbaal. Zij benoemen wat ze doen en wat er gebeurt, daarbij passen ze zich aan aan het begripsniveau van het kind.

Praktijkvoorbeeld: Teun is 2 jaar, zijn moeder heeft net afscheid genomen en loopt naar buiten. Teun gaat huilen. De pedagogisch medewerker zegt: "Vind je het jammer dat mama weg gaat Teun? Dat snap ik wel hoor, maar mama gaat even werken en komt dan weer terug. Wij kunnen ondertussen fijn spelen! Zullen we samen een boekje gaan lezen?".

5) Begeleiden van interacties tussen de kinderen:

Een groep op het kinderdagverblijf lijkt op een kleine samenleving waarin kinderen leren om samen te zijn. Daar zijn allerlei kinderen met verschillende karakters en achtergronden, wat heel anders is dan thuis. Onze pedagogisch medewerkers stimuleren verbondenheid in de groep en helpen de kinderen om positieve relaties op te bouwen.

Praktijkvoorbeeld: Lenn van 3 jaar vertelt enthousiast aan de pedagogisch medewerker dat hij naar de kinderboerderij is geweest met zijn vader. Tessa van 2 jaar staat er ook bij. De pedagogisch medewerker zegt: "Wat leuk Lenn. Welke dieren heb je gezien?" Als Lenn dat heeft verteld vraagt de pedagogisch medewerker aan Tessa of zij die dieren ook al eens gezien heeft.

6) Ontwikkelingsstimulering:

Ontwikkelingspsycholoog L. Vygotsky (1894-1934) noemt het scala van activiteiten die het kind uit zichzelf nog niet aankan, maar met behulp van een volwassene wel aankan de 'zone van de naaste ontwikkeling' (Becker, 2018). De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen door aan te sluiten bij hun interesses en ontwikkelingsfase en door het kind uit te dagen net iets meer te laten zien dan het uit zichzelf kan.

Praktijkvoorbeeld: Sanne van 2 jaar kleedt zichzelf aan nadat ze is verschoond. Haar broek kan ze al goed aantrekken, maar haar sokken zijn nog moeilijk. De pedagogisch medewerker zegt: "Je hebt je broek al goed aangetrokken Sanne, maar je sokken zijn moeilijk hè? Zal ik een stukje helpen? Dan doe ik het eerste stukje en jij de rest, is dat goed?". Vervolgens doet de pedagogisch medewerker de sokken over de tenen van Sanne en kan Sanne ze zelf verder aantrekken. "Goed gedaan Sanne!" Zegt de pedagogisch medewerker daarna.

Kwaliteitsontwikkeling

De Zoete Inval streeft ernaar een zo hoog mogelijke kwaliteit van kinderopvang aan te bieden. Dit komt tot uiting in de onderstaande kwaliteitskenmerken:

- Alle pedagogisch medewerkers hebben een adequate opleiding afgerond;
- Alle pedagogisch medewerkers beschikken over een recent certificaat Eerste Hulp Aan Kinderen en Bedrijfshulpverlening;
- Alle medewerkers beschikken over een geldige Verklaring omtrent gedrag (VOG);
- Alle medewerkers staan ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang;
- Het opleidingsplan van De Zoete Inval sluit aan bij de eisen die de Wet IKK voorschrijft en staat beschreven in het jaar-actieplan (zie Bijlage 5);
- De Zoete Inval beschikt over een actueel beleid Veiligheid en Gezondheid. Hierin staat beschreven hoe de kinderen worden beschermd tegen grote risico's en hoe hen wordt geleerd om te gaan met kleine risico's. Dit wordt ieder jaar opnieuw bekeken en herzien;
- Er wordt gewerkt met protocollen die omschrijven hoe de pedagogisch medewerkers moeten handelen bij een aantal specifieke gebeurtenissen. Die protocollen gaan onder andere over medicijngebruik, veilig slapen en hygiëne;
- Er wordt gewerkt volgens de richtlijnen van de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld;
- Er wordt gebruik gemaakt van de drie-uurs regeling, dus er kan drie niet aangesloten uren afgeweken worden van de beroepskracht-kindratio (BKR). De tijden dat daar mogelijk van afgeweken wordt zijn tussen 7.30 uur en 9.00 uur en tussen 16.30 uur en 18.00 uur;
- Stagiaires worden niet meegerekend in de formatie, zij staan altijd boventallig;
- Er wordt gewerkt volgens het vier-ogen principe. Indien er één pedagogisch medewerker op de groep staat dan is er een achterwacht geregeld die ten alle tijde opgeroepen kan worden en binnen 10 minuten aanwezig is. De achterwacht kan ook onverwacht contact opnemen en/ of binnen lopen. Dit wordt bijgehouden op een aftekenlijst;
- Er is altijd een vast gezicht op de groep aanwezig;
- De Zoete Inval heeft één verticale stamgroep van maximaal zestien kinderen. Er wordt geen flexibele opvang aangeboden, alle kinderen komen op vaste dagen;
- Er wordt gewerkt met een vast dagprogramma. Dat dagprogramma bevat een aantal vaste onderdelen en kenmerkt zich door afwisseling tussen activiteit en rust. Baby's worden in nauwe afstemming met de ouders verzorgd wanneer zij daar behoefte aan hebben en hebben dus hun eigen dagprogramma;
- Ieder kind heeft een mentor;
- Gedurende de opvangdag wordt de groep regelmatig gesplitst voor een activiteit in kleiner groepsverband;
- Om de peuters alvast voor te bereiden op de basisschool gaan de kinderen van drie jaar minimaal één keer per week naar een apart peuterlokaal. Daar wordt hen extra voorschoolse activiteiten aangeboden;
- Uit veiligheidsoverwegingen is alles in het pand zo aangepast dat er een grote mate is van brandveiligheid (ventilatie, licht, inrichting enzovoorts);
- De Zoete Inval biedt de kinderen biologische voeding en levensmiddelen;
- Er wordt een bewust speelgoedbeleid gevoerd. Dit houdt in dat er bij de aanschaf van speelgoed wordt gekeken of het de ontwikkeling van de kinderen stimuleert en hen uitdaagt om nieuwe dingen te ontdekken.

Literatuurlijst

Becker, A. (2018). *Inleiding in de pedagogiek* (Herz. ed.). Assen, Nederland: Koninklijke Van Gorcum.

Berding, J. (2005). *In de ban van het kind*. Assen, Nederland: Koninklijke Van Gorcum.

Edwards, G., Gandini, L., & Forman, G. (1998). *De Honderd talen van kinderen*. Utrecht, Nederland: B.V. Uitgeverij SWP.

Gemeente Vlissingen. (2006). *ONDERWIJSNOTA VLISSINGEN (de educatieve agenda 2006-2010 van Vlissingen)*. Geraadpleegd van https://www.vlissingen.nl/fileadmin/user_upload/Onderwijsnota_Vlissingen_2006-2010.pdf

Gemeente Vlissingen. (2019). *OPENBARE BESLUITENLIJST collegevergadering d.d. 3 december 2019*. Geraadpleegd van https://www.vlissingen.nl/fileadmin/user_upload/12-03_openbaar.pdf

Gordon, T. (2003). *Luisteren naar kinderen* (Herz. ed.). Baarn, Nederland: Tirion

Gordon, T. (2005). *Bewust omgaan met kinderen*. Baarn: Tirion.

Kálló, E., & Balog, G. (2012). *De oorsprong van vrij spelen*. Nederland: Emmi Pikler Stichting Nederland.

Oomen, C., Walraven, M., & Hulsen, M. (2009). *Beleids evaluatie instrument voorschoolse periode*. Geraadpleegd op 24 februari 2020, van <https://www.oberon.eu/data/upload/Portfolio/files/sociale-competentie-in-beeldvoorschoolse-periode-brochure.pdf>

Riksen-Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang. (Oratiereeks)*. Amsterdam: VossiuspersAUP

Singer, E., & Kleerekoper, L. (2010). *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum.

Van Den Bosch, A., & Duvetkot-Bimmel, A. (2017). *Kijk! 0-4 jaar* (Herz. ed.). Nederland: Bazalt Educatieve Uitgaven.

Van Keulen, A. (2014). *Pedagogisch kader voor professionele netwerken onderwijs en kinderopvang*. Amsterdam, Nederland: B.V. Uitgeverij SWP.

Bijlage 1: Dagindeling

In grote lijnen hanteren wij de onderstaand beschreven dagindeling:

7.30u - 9.00u: De kinderen worden gebracht. We praten even met de ouders en er wordt afscheid genomen van de ouders. Eventuele bijzonderheden met betrekking tot het kind en gezin worden besproken. De kinderen kunnen spelen in alle hoeken en ze kunnen een activiteit aan tafel doen.

9.00u - 10.00u: Vrij spelen: kinderen mogen zelf iets kiezen om mee te spelen; een activiteit samen met de (pedagogisch) medewerker, individueel iets doen met een (pedagogisch) medewerker of spelen met de andere kinderen. Als we aan een thema werken of er moet een cadeautje worden gemaakt is daar nu de ruimte en de tijd voor.

* Om 9.30u gaan er enkele peuters mee naar het peuterlokaal. Om 11.00u sluiten zij zich weer aan bij de rest van de groep.

10.00u - 10.30u: Aan tafel drinken we gezamenlijk iets en de kinderen krijgen fruit. Daarna zingen we liedjes of lezen we een verhaaltje voor. Hierna houden we een verschoonronde.

* Om 10.30u gaan enkele kinderen naar bed.

11.00u - 11.45u: Buiten spelen of een andere buitenactiviteit zoals; wandelen, naar de winkel, naar het park. We gaan om deze tijd altijd met de kinderen naar buiten, tenzij het erg slecht weer is.

12.00u - 12.45u: Er wordt gezamenlijk een broodmaaltijd genuttigd aan tafel. Afhankelijk van de groepsgrootte wordt er gegeten aan één of twee tafels. Hierna houden we een verschoonronde.

12.45 - 13.15u: Kinderen die een halve dag blijven kunnen worden opgehaald voor 13.00u. Kinderen die alleen de middag komen kunnen worden gebracht na 13.00u.

13.00u - 15.00u: De kinderen gaan slapen, vrij spelen of doen een andere activiteit. Individueel of in een klein groepje.

15.30u - 16.00u: Aan tafel drinken we gezamenlijk iets en de kinderen krijgen fruit. Hierna houden we een verschoonronde.

16.00u - 18.00u: Buiten spelen, vrij spelen of een andere activiteit. Individueel of in een klein groepje.

16.30u - 18.00u: Ouders komen de kinderen weer ophalen.

* De concrete invulling van de dag is afhankelijk van de leeftijd en specifieke behoeften van het kind.

** Baby's hebben hun eigen schema dat wordt afgestemd met de ouders. Zij kunnen spelen in de hoge box, afgesloten babyhoek of op de zachte mat. Zowel individueel als met andere kinderen of een (pedagogisch) medewerker.

*** De kinderen worden, indien nodig, extra verschoond. Kinderen die zindelijk zijn gaan in ieder geval voor en na een eetmoment naar het toilet, alsook voor en na een buiten activiteit.

**** Indien nodig wordt er extra eten en drinken aangeboden, bijvoorbeeld bij ziekte en warm weer.

Bijlage 2: Interne omgevingsanalyse

1) Visie:

Binnen onze visie staan de volgende punten centraal. Zij vormen de basis van ons pedagogisch denken en handelen:

- Ieder kind is uniek;
- Kindgericht werken;
- Kleinschaligheid en huiselijkheid;
- Professionaliteit en kennis;
- Vast team;
- Veiligheid en gezondheid;
- Vertrouwen;
- Observeren en stimuleren van de ontwikkeling;
- Duurzaamheid.

2) Medewerkers:

Het team bestaat uit de volgende medewerkers:

- 2 leidinggevenden, tevens oprichters en vennoten van De Zoete Inval vof;
- 4 pedagogisch medewerkers, waarvan 1 die werkt op invalbasis;
- 1 ondersteunend leidster.

3) Opvangkinderen:

Voor de kinderen die naar ons kinderdagverblijf komen geldt over het algemeen dat ze:

- Nederlandstalig zijn;
- Autochtoon zijn;
- Een normale ontwikkeling doorlopen;
- In een kerngezin wonen met vader en moeder en een broer en/of zus;
- In een dorpswijk wonen.

4) Ouders:

Voor de vraagouders van ons kinderdagverblijf geldt over het algemeen dat ze:

- Nederlandstalig zijn;
- Autochtoon zijn;
- Werkend zijn;
- Betrokken zijn bij het kinderdagverblijf. Dit is te merken aan de hoge opkomst bij ouderavonden en de actieve Oudercommissie.

5) Gebouw:

Het gebouw is 30 jaar oud en een voormalig fysiotherapiepraktijk. In 2009 is het verbouwd om geschikt te maken voor kinderopvang. Er zijn verschillende ruimtes, waaronder een grote speelzaal, drie slaapkamers, een verschoningsruimte, een peuterlokaal en een tuin.

De laatste jaren zijn er veel werkzaamheden geweest met betrekking tot onderhoud:

- 2020: Nieuwe PVC-vloer gelegd;
- 2019: Nieuwe plafonddelen en zonnepanelen geplaatst;
- 2018: Nieuwe CV geplaatst.

6) Samenwerkingsverbanden:

Kinderdagverblijf De Zoete Inval onderhoudt de volgende samenwerkingsverbanden:

- Wijkverpleegkundigen: contact indien nodig;
- Basisscholen: contact voordat een kind doorstroomt naar groep 1;
- Bibliotheek voor themacollecties en het landelijke project Boekstart;
- Turnvereniging Dios: er wordt jaarlijks een activiteit georganiseerd op het kinderdagverblijf;
- Speeltuin de Souburgt: abonnement;
- Bakker Schrieks verzorgt 2 keer per week ons biologische brood;
- Biologisch dynamisch gemengd tuinbedrijf Eindelienge verzorgt onze biologische boodschappen;
- SVRZ Ouderenzorg: maandelijks gaat een groepje peuters naar hen toe.

Bijlage 3: Externe omgevingsanalyse

Concurrenten:

In Oost-Souburg, waar ons kinderdagverblijf is gevestigd, zit nog 1 kinderdagverblijf en die hoort bij een grote kinderopvangorganisatie: Kinderopvang Walcheren (KOW). Zij hebben kinderdagverblijven, locaties voor buitenschoolse opvang, gastouders en peuterspeelzalen in heel Walcheren. Zij zijn erg bekend omdat zij de grootste kinderopvangorganisatie zijn in Walcheren. Hun doelgroep is van 0 tot 13 jaar.

In de steden rondom Oost-Souburg zitten nog een paar andere kinderdagverblijven, maar de ouders kiezen over het algemeen voor kinderopvang in de eigen omgeving/het eigen dorp. Een enkele ouder uit de omliggende steden kiest bewust voor onze kleinschaligheid en biologische voeding en producten.

Voorzieningen:

Er zijn winkels en een speeltuin in Oost-Souburg. Verder een fanfare en enkele sportverenigingen (onder andere voetbal, korfbal, tennis, turnen, judo).

Bewoners in de omgeving:

De Zoete Inval is gelegen in het centrum. In de wijk staan gezinswoningen en wonen zowel oudere mensen (gepensioneerden) als jonge gezinnen. De verwachting is dat dit de komende jaren zo blijft.

Overheid:

Oost-Souburg valt onder de gemeente Vlissingen. In de onderwijsnota van 2006-2010 staat dat Vlissingen de ambitie heeft zich als onderwijsstad te positioneren (Gemeente Vlissingen, 2006). Vanuit die doelstelling wil de gemeente alle jongeren optimale ontwikkelingskansen bieden. Het programma 'De lerende stad' bevat zeer uiteenlopende beleidsdomeinen: onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, brede schoolontwikkeling en Kenniswerf. Voor de kinderopvang en het onderwijs is dit positief. Dit wordt ondersteund door de besluitenlijst van 2019 (Gemeente Vlissingen, 2019).

De grootste bedreigende factor is het beleid van de overheid. Ouders zijn vaak (gedeeltelijk) afhankelijk van de kinderopvangtoeslag voor het kunnen afnemen van kinderopvang voor hun kind(eren). Hoewel de kinderopvangtoeslag is gestegen zijn ook de eisen steeds strenger. De kinderopvangorganisaties moeten erg veel investeren om aan al die nieuwe eisen te voldoen, waardoor de prijzen voor ouders flink zijn gestegen de afgelopen jaren. Zolang de kinderopvangtoeslag blijft stijgen zullen de ouders opvang afnemen, maar als dat niet gebeurt zullen de ouders andere opvangmogelijkheden gaan zoeken (grootouders/ het 'zwarte' circuit).

Bijlage 4: Jaar- actieplan 2020

Januari:

- Nieuwsbrief naar ouders en medewerkers.
- Uitvoering RIE door Bianca Duinkerke
- Teamoverleg: Bespreken Meldcode, pedagogisch beleidsplan en protocollen.
- Vakantie rooster maken. Pedagogisch medewerkers gaan om beurten met vakantie zodat er altijd minimaal één bekend gezicht op de groep is.

Februari:

- Aanbod cursus 'werken met baby's in de kinderopvang' is nu door medewerkers goed afgerond. 1 pedagogisch medewerker is hier nog mee bezig.
- Pedagogisch beleidsplan en de protocollen zijn herzien.
- Mail naar ouders i.v.m. beleid Corona virus.

Maart:

- 14 maart: Herhalingsdag EHAK en BHV door alle pedagogisch medewerkers en gastouders. [Geannuleerd](#).
- Herzien huisregels, werkregels en algemene voorwaarden.
- Anytse de Pagter heeft de hbo opleiding tot pedagogisch beleidsmedewerker goed afgerond, zij is nu bezig met de opleiding tot pedagogisch coach.

April:

- Nieuwsbrief naar ouders en medewerkers.
- 18 april: Feest ter ere van ons 10 jarig bestaan. [Geannuleerd](#).
- Teamoverleg bespreken: Plan Veiligheid evalueren en zo nodig aanpassen. [Geannuleerd](#).

Mei:

- Jaar-Actieplan opstellen tot en met december.
- Werkoverleg: Mentorschap evalueren, Meldcode bespreken

Bijlage 5: Beleid veiligheid en gezondheid

Inleiding:

Om binnen De Zoete Inval goed zorg te dragen voor de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de kinderen, wordt hieronder het beleid veiligheid en gezondheid van De Zoete Inval beschreven. Met behulp van dit plan wordt inzichtelijk gemaakt hoe er op het kinderdagverblijf wordt gewerkt. Het doel van dit beleid is om de kinderen en (pedagogisch) medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden, waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Dit plan is geldig vanaf 1 januari 2018 en wordt jaarlijks herzien. Om tot dit plan te komen werden er gesprekken gevoerd met alle (pedagogisch) medewerkers. Hierbij stond de vraag centraal of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving. Indien noodzakelijk zijn er maatregelen opgesteld ter verbetering.

Miranda Kwakkelaar en Anytsa de Pagter zijn eindverantwoordelijk voor dit beleid veiligheid en gezondheid. Ook zijn zij verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid, voeren zij veranderingen omtrent dit beleid door en maken zij een jaarplan. Alle (pedagogisch) medewerkers zijn betrokken bij dit beleid en dragen dit uit. In elk teamoverleg staat op de agenda een onderwerp of thema hierover om zo continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven de pedagogisch beleidsmedewerkers scherp op hun werkwijzen, kunnen zij monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kan er bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of verandering in de inrichting, direct worden gecontroleerd of het beleid al dan niet moet worden aangepast.

Missie, visie en doel:

Missie:

De missie van De Zoete Inval is om kinderen op te vangen in een veilige, vertrouwde en gezonde omgeving. Dit wordt gedaan door:

- kinderen af te schermen van grote risico's;
- kinderen te leren omgaan met kleinere risico's;
- kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling.

Visie:

De Zoete Inval staat voor kleinschalige, huiselijke kinderopvang waarbij het individuele kind centraal staat. De Zoete Inval wil een belangrijke bijdrage leveren aan de verzorging, opvoeding, gezondheid en ontwikkeling van het kind. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende soorten situaties zijn daarbij erg belangrijk. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Doel:

Vanuit de wet IKK dient iedere kinderopvanglocatie een beleid te creëren ten aanzien van veiligheid en gezondheid waarvoor alle (pedagogisch) medewerkers zich verantwoordelijk voelen. De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn:

- bewustzijn van de mogelijke risico's;
- voeren van een goed beleid op de grote risico's;
- in gesprek blijven gaan, zowel intern als extern.

Grote risico's:

Hieronder worden de belangrijkste grote risico's beschreven die op de locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. De risico's zijn onderverdeeld in drie categorieën:

1. Fysieke veiligheid
2. Sociale veiligheid
3. Gezondheid

Per categorie worden hieronder de belangrijkste risico's besproken met de behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken. Voor de overige risico's waarvoor er maatregelen worden genomen, verwijzen wij u door naar de actuele Risico Inventarisatie die op 05-02-2020 is uitgevoerd.

1 Fysieke veiligheid:

Ten aanzien van de fysieke veiligheid zijn de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- *Vallen van hoogte:* in de buitenruimte is bewust geen schommel, glijbaan of ander speeltoestel geplaatst. In de binnenruimte is alles gelijkvloers en zijn ook bewust geen klimtoestellen geplaatst. De kinderstoelen zijn voorzien van een tuigje, welke op de rug worden vastgeklikt, zodat de kinderen niet uit de stoel kunnen klimmen.
- *Verstikking:* als de kinderen gaan slapen worden haarversieringen, knellende kleding en sieraden uitgedaan. De kinderen wordt passend speelgoed aangeboden tot drie jaar. Kleiner speelgoed wordt in afgesloten kasten of op hoogte in een kast geplaatst, zodat de kinderen hier zelf niet bij kunnen. Na elke activiteit wordt de ruimte gecontroleerd op klein achterblijvend speelgoed, knutselmateriaal of afval. De vloeren worden dagelijks aangeveegd en minimaal 2 keer per week gezogen en gedweild. De kinderen slapen, eten en spelen onder toezicht.
- *Vergiftiging:* de buitenruimte wordt in de herfst aangeveegd voordat de kinderen buiten gaan spelen, om zo te voorkomen dat ze kleine blaadjes en besjes in hun mond stoppen. Het zand in de zandbak wordt jaarlijks ververs. De schoonmaakmiddelen staan in een ruimte hoog in een aparte doos waar de kinderen niet bij kunnen. Voedingsproducten worden dagelijks gecontroleerd op houdbaarheid. Na verlopen van de houdbaarheidsdatum op de verpakking worden voedingsproducten weggegooid. Bij het openen van een voedingsproduct wordt de openingsdatum op de verpakking genoteerd.
- *Verbranding:* de knoppen van het kookfornuis zijn afgeplakt. De waterkoker en het koffiezetapparaat staan buiten het bereik van de kinderen achter een plank. De radiatoren hebben een ombouw. Alle (pedagogisch) medewerkers en bezoekers zetten warme dranken buiten het bereik van de kinderen. Voor verbranding door de zon, verwijzen wij u door naar het bijbehorend protocol.
- *Verdrinking:* er is geen bad aanwezig op de locatie. De 2 spoelbakken zijn op hoogte buiten het bereik van de kinderen. De verschoningsruimte is middels een hekje afgesloten. In de zomer wordt er gebruik gemaakt van kleine zwembadjes, die met een klein laagje water worden gevuld. De kinderen spelen onder streng toezicht (minimaal 1 pedagogisch medewerker en stagiaire/ondersteunend leidster / vrijwilliger).

2 Sociale veiligheid:

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- *Grensoverschrijdend gedrag:* het kind wordt op grensoverschrijdend gedrag aangesproken en indien mogelijk wordt uitgelegd wat wel/niet hoort. Gedrag van het kind wordt in het team en met de mentor besproken en bij grensoverschrijdend gedrag wordt de ouder/verzorger hierover ingelicht. Zo nodig gaat het protocol huiselijk geweld en kindermishandeling van start. Te alle tijden wordt het kind geobserveerd en zal er in overleg met de ouders en mentor een plan van aanpak worden opgesteld.
- *Kindermishandeling:* alle (pedagogisch) medewerkers zijn op de hoogte van het protocol huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij weten welke stappen ze moeten nemen bij een vermoeden van kindermishandeling en bij daadwerkelijke kindermishandeling. Belangrijk in zo'n situatie is dat de ernst van de situatie snel wordt ingeschat, zodat de mentor in gesprek kan gaan met de ouders, het team en de aandachtsfunctionaris. De aandachtsfunctionaris zal verdere stappen begeleiden, waaronder het contact opnemen met Veilig Thuis.

- *Vermissing*: indien een kind niet op komt dagen op het dagverblijf zonder afmelding, zal de pedagogisch medewerker een telefoontje naar huis plegen om te vragen waarom het kind niet is gekomen. Bij vermissing van een kind melden wij dit direct bij de politie en in ernstige gevallen bellen wij direct 112.

Om de sociale veiligheid van elk kind te kunnen waarborgen, zijn de pedagogisch medewerkers verplicht om te handelen middels het Protocol Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (nieuwe aanpak 2019). Op de locatie hebben ligt een overeenkomst waarin De Zoete Inval zich verbindt tot het opvolgen van het stappenplan zoals beschreven staat in de meldcode. Het stappenplan beschrijft hoe te handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Tevens is er ook een afsprakenlijst bij de meldcode gemaakt, gericht op de directie, de aandachtsfunctionaris en de beroepskrachten van De Zoete Inval.

Binnen de meldcode richting kinderopvang zijn drie routes beschreven die moeten worden genomen als er signalen of vermoedens zijn van kindermishandeling.

1. Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie.
2. Route bij signalen van mishandeling door een beroepskracht.
3. Route bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen de kinderen onderling.

Binnen De Zoete Inval is Miranda Kwakkelaar de aandachtsfunctionaris, zij is aanspreekpunt en coördinator van het gebruik en toepassen van de meldcode. Zij houdt alle kind dossiers bij die specifiek zijn aangemaakt vanaf het moment dat er zorgen omtrent een kind zijn ontstaan. De mentor van het betreffende kind zal ook met haar overleggen bij het toepassen van de meldcode.

Indien het vermoeden de houders zelf betreft, kan een (pedagogisch) medewerker en/of de ouder contact opnemen met een onafhankelijke vertrouwensinspecteur die verbonden is aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (0900-1113111).

3 Gezondheid:

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- *Diarree door besmetting*: handen worden altijd gewassen na het verschonen van een kind. Het aankleedkussen wordt gereinigd na iedere verschoning met een hygiënische spray en wegwerpdoekjes. Alle kinderen wassen hun handen na toiletgebruik.
- *Voedselvergiftiging*: de houdbaarheidsdatum van alle voedingsmiddelen wordt aangehouden en de producten worden weggegooid als deze datum is verstreken. Bij het openen van nieuwe producten wordt de datum van openen erop gezet. Er wordt geen rauw vlees of kaas aangeboden aan de kinderen.
- *Legionella*: de kinderen krijgen water aangeboden uit een goed doorstroomde kraan. Water wat meer dan 2 uur staat wordt weggegooid.
- *Huidinfectie*: bij bevestiging van een dokter van huiduitslag van het kind, wordt de wond afgedekt en wordt zo nodig de op recept gekregen zalf aangebracht bij het kind. Uiteraard geldt bij een huidinfectie dat alle (pedagogisch) medewerkers verspreiding en besmetting voorkomen door het op de juiste manier uitvoeren van handhygiëne.
- *Luchtweginfecties*: verspreiding en besmetting wordt voorkomen door het in acht nemen van de juiste hygiëne. Dat wil zeggen dat de hoest- nies discipline wordt uitgevoerd en de ruimte genoeg geventileerd wordt (roosters open, eventueel raam, ventilatiesysteem aan).

Naast de protocollen voor hygiëne, ziekten en de werkregels die alle medewerkers dienen op te volgen, wordt er strikt op toegezien dat de locatie schoon is. Middels een schoonmaakrooster van onder andere; speelgoed, verkleedkleden, boxen wordt dit structureel uitgevoerd (zie agenda). Daarnaast wordt dagelijks de vloer geveegd en

paar keer per week gezogen en gedweild. De wc's worden dagelijks schoongemaakt en dit wordt bijgehouden op een aftekenlijst.

Kleine risico's:

De missie van De Zoete Inval is om de kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Echter is De Zoete Inval zich er ook van bewust dat met teveel bescherming de kinderen ook geen goed wordt gedaan. Daarom worden de kinderen tegen grote risico's beschermd. Kleine risico's zijn wel acceptabel. Een bult of schaafwond is niet leuk, maar dat kan gebeuren en daar zit ook een positieve kant aan. Door het kind zelf te laten spelen en te laten ontdekken wat het kan, worden de zelfredzaamheid, het zelfvertrouwen en het doorzettingsvermogen vergroot. Het vergroot ook zijn sociale vaardigheden en op deze manier leert een kind, zonder dat het kind groot letsel oploopt, of er daadwerkelijk echt gevaar is. Hieronder wordt beschreven welke afspraken met de kinderen worden gemaakt. Het gaat hierbij uiteraard om de kinderen die dit begrijpen en dit kunnen leren toepassen. Voor de uitgebreide risico's is er een Risico Inventarisatie opgemaakt en uitgevoerd op 07-02-2019.

Plan van aanpak richting de kinderen:

De kinderen leren spelenderwijs hoe zij om kunnen gaan met mogelijk gevaar voor de eigen veiligheid en gezondheid. De kinderen leren in de dagelijkse routine een aantal regels. Deze regels worden zo goed mogelijk uitgelegd aan de kinderen net als de reden van die regels:

- binnen niet rondrennen (gevaar voor vallen of botsen tegen spullen of andere kinderen);
- niet met speelgoed gooien (er kan iemand gewond raken of er gaat iets kapot);
- niet klimmen op meubels (kans op vallen en letsel);
- niet zelf de deur openmaken bij het naar buiten gaan, dat doet de (pedagogisch) medewerker (kans op het bezeren van de vingers);
- handen altijd wassen na toiletgebruik, na het buiten spelen en voor het eten;
- buiten dragen de kinderen een helmpje (tot 3 jaar) als ze op de auto/ step /fiets rijden (bij een val is het hoofd beschermd);
- bij het buiten spelen niet tegen elkaar botsen met de auto's (kans dat iemand zich bezeert en/of iets kapot gaat);
- niets in de mond stoppen van bijvoorbeeld zand buiten in de zandbak (is vies en verhoogt de kans op ziekte);
- bij hoesten/ niesen de hand voor de mond houden;

Naast deze regels die worden gehanteerd in de omgang met de kinderen wordt zo goed mogelijk aan de kinderen uitgelegd waarom iets niet kan of mag. Vaak wordt dit mondeling gedaan in de situatie zelf als zich iets voordoet of net heeft voorgedaan. Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van boekjes over bijvoorbeeld het gevaar van vallen, iets warm aanraken, klimmen enzovoorts. Verder wordt er aandacht besteed aan het spelenderwijs eigen maken van bovenstaande regels, door ze steeds te herhalen, de kinderen fysiek tegen te houden bij bijvoorbeeld rennen en het voordoen van dingen zoals de volgorde van handen wassen.

Overige thema's veiligheid en gezondheid:

Hieronder beschrijven wij de overige thema's betreft veiligheid en gezondheid.

Hoe te handelen tijdens en vlak na een klein incident:

De (pedagogisch) medewerkers werken aan de hand van de opgestelde werkregels. Door direct in te grijpen tijdens of na een klein incident, wordt de schade beperkt. Soms kan er, ondanks het constante toezicht, toch iets gebeuren. Dan is het wel zaak om direct in te grijpen. De pedagogisch medewerker zal eerst handelen bij mogelijk direct gevaar voor het kind en kijken wat er gedaan moet worden. Daarna zal zij met het kind (indien mogelijk) bespreken wat er is gebeurd. Was er bijvoorbeeld sprake van risicovol spel? Kan het kind zelf uitleggen

wat er is gebeurd? Oorzaak/gevolg op een simpele manier bespreken. Daarna zal worden gekeken hoe dit in de toekomst voorkomen kan worden.

Diploma Eerste Hulp Aan Kinderen:

Alle pedagogisch medewerkers binnen De Zoete Inval (die dus ook openen en sluiten) hebben een geldig certificaat voor Eerste Hulp Aan Kinderen. Naast dit diploma volgen zij ook allemaal jaarlijks de BHV training. Beiden worden jaarlijks herhaald op de locatie, zodat er heel gericht geoefend kan worden.

- Miranda Kwakkelaar. Certificaat geldig tot 01-04-2020 Instituut: A.J. de Rijke Training en Advies.
- Anytsa de Pagter: Certificaat geldig tot: 16-03-2020 Instituut: A.J. de Rijke Training en Advies.
- Anna Varvne: Certificaat geldig tot: 24-03-2020. Instituut: A.J. de Rijke Training en Advies.
- Matgosia Geijs: Certificaat geldig tot: 16-03-2020. Instituut: A.J. de Rijke Training en Advies.
- Karin Schoonen: Certificaat geldig tot: 16-03-2020. Instituut: A.J. de Rijke Training en Advies.
- Bianca Duinkerke: Certificaat geldig tot: 16-03-2020. Instituut: Livis

Duurzame, biologische levensmiddelen:

Wij bieden de kinderen duurzame voeding en levensmiddelen aan, deze producten worden geleverd door Biologisch Dynamisch Bedrijf Eindelienge te Ritthem en Bakkerij Schrieks. De producten zijn vers, bevatten minder zout en geen geraffineerde suikers. Ze zijn niet bewerkt en zijn 'dier- en milieu vriendelijk.

Personenregister:

Alle (pedagogisch) medewerkers van De Zoete Inval staan ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Dit houdt in dat zij continu worden gescreend op eventuele strafbare feiten die belemmerend zijn voor het werken met kinderen. Dit geldt ook voor stagiaires en vrijwilligers. Op die manier beoogt het Personenregister bij te dragen aan de veiligheid in de kinderopvang.

Vier-ogen-principe en achterwacht:

Binnen De Zoete Inval wordt gewerkt volgens het vier-ogen-principe. Dit betekent dat er tussen 09.00 uur en 16.30 uur minimaal twee pedagogisch medewerkers of één pedagogisch medewerker en bijvoorbeeld één stagiaire, ondersteunend medewerker of vrijwilligster op de groep aanwezig zijn. Als er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is wordt er gebruik gemaakt van een achterwacht die direct kan worden opgeroepen en er binnen tien minuten is. De achterwacht die is geregeld staat op de daglijst vermeld en in de agenda, zij kan ook telefonisch contact opnemen en/of onverwachts een keer binnenlopen. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van een aftekenlijst voor bezoekers/achterwacht. Deze lijst ligt bij de daglijst en daarop kan de bezoeker/achterwacht zijn naam, de tijd en handtekening noteren.

Beleidscyclus:

De beleidscyclus wordt gestart met een uitgebreide risico-inventarisatie, deze is uitgevoerd in februari 2020 door Bianca Duinkerke. Dit rouleert per jaar, zo zal het hele team betrokken zijn en blijven bij de inventarisatie. De voortgang van deze plannen worden dan tijdens het teamoverleg besproken en op basis van die evaluaties zal het beleidsplan veiligheid en gezondheid worden bijgesteld. Afspraken hierin worden bijgehouden in de notulen.

Communicatie en afstemming:

De Zoete Inval vindt het belangrijk dat alle (pedagogisch) medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid en uiteraard goed op de hoogte zijn van de inhoud

van dit beleid. Dit beleidsplan is opgesteld en tot stand gekomen in samenwerking en in overleg met de medewerkers. Er is hen gevraagd zich te verdiepen in dit beleid en hun bevindingen weer te geven. In de teamvergaderingen en bij het aannemen van een nieuwe medewerker wordt dit plan besproken.

De Oudercommissie is betrokken bij dit beleid, dit is naar hen gecommuniceerd en hun bevindingen worden daarin meegenomen. Tijdens intake gesprekken worden ouders ingelicht over activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Daarnaast worden ouders bij veranderingen hierin op de hoogte gehouden via de nieuwsbrief, die per kwartaal uitkomt. Ook worden mondeling dergelijke zaken doorgegeven.

Opvangtijden brengen en halen:

De Zoete Inval is voor de verticale groep vijf dagen per week geopend van maandag tot en met vrijdag. Er wordt kinderopvang aangeboden in vaste dagdelen. De kinderen kunnen zowel een halve dag als een hele dag naar het kinderdagverblijf komen. De opvangtijden zijn:

Ochtend: 7.30 uur tot 13.00 uur

Middag: 13.00 uur tot 18.00 uur

Hele dag: 7.30 uur tot 18.00 uur

Ouders hebben de mogelijkheid om te kiezen voor het verlengen van een dagdeel.

De ochtend kan verlengd worden tot 13.30 uur.

De middag kan verlengd worden door het kind vanaf 12.30 uur te brengen en/ of door het kind voor 18.30 uur op te halen.

Om rust in de groep te bewaren zijn er breng- en haaltijden vastgesteld (met uitzondering van verlengde opvang!). De breng- en haaltijden zijn:

Brengen voor een hele dag of alleen de ochtend: tussen 7.30 uur en 9.00 uur.

Halen na een ochtend: tussen 12.45 uur en 13.00 uur.

Brengen voor een middag: tussen 13.00 uur en 13.15 uur.

Halen na een hele dag of alleen een middag: tussen 16.30 uur en 18.00 uur.

Peuter Hoek:

Binnen de bestaande stamgroep gaat elke dag een groepje kinderen vanaf ongeveer drie tot vier jaar met één pedagogisch medewerker naar een apart lokaal binnen onze locatie. Minimaal twee kinderen en maximaal vijf kinderen per keer. Er komen geen kinderen van buitenaf. De kinderen wordt dan extra voorschoolse activiteiten aangeboden. Op deze manier kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen in aanloop naar de basisschool nog beter volgen en stimuleren in hun ontwikkeling. Elke ochtend wordt gekeken hoeveel kinderen er die dag zijn en wie er eventueel mee kunnen naar het peuterlokaal. Aan de hand van een draaiboek wordt er gewerkt en gespeeld met de kinderen om hen zo goed mogelijk voor te bereiden op de basisschool. Er wordt altijd gekeken naar het individueel kind, zodat daar de activiteiten op worden afgestemd. De pedagogisch medewerker kan kinderen die bijvoorbeeld meer moeite hebben met het sociale aspect binnen een spelmoment gericht helpen. Ook kinderen die snel 'overprikkeld' zijn kunnen op deze manier goed begeleid worden door de pedagogisch medewerker. Daarnaast wordt aan de kinderen die juist wat verder zijn in hun ontwikkeling uitdagender activiteiten aangeboden. Hieronder enkele voorbeelden van activiteiten die in de peuterhoek worden gedaan:

- in een kleine kring op een stoel (blijven) zitten tijdens een activiteit;
- interactief voorlezen;
- spelen met bijvoorbeeld lego, kapla;
- werkbladen maken;
- buiten spelen of samen een buitenactiviteit ondernemen;
- gericht knutselen, tekenen om de fijne motoriek te stimuleren;
- gericht een gezelschapsspel spelen (kleur- en tel spelletjes, dingen onthouden, leren wachten)

